

Noc vedy s CVTI SR: Roboty, virtuálny svet, interaktívne exponáty aj Zvedavé debaty špeciál	2
Online, cvtisr.sk, 14. 9. 2026, 11:06	
Rivalita bokom: Slovan a Košice spojili sily! Malý Vilko potrebuje milióny na liečbu	3
Online, bratislava.dnes24.sk, 21. 9. 2026, 8:27	
Školstvo: Na viacerých univerzitách otvárajú v pondelok akademický rok 2026/2027	4
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 21. 9. 2026, 9:09	
Začiatok akademického roka 2026/2027 na slovenských univerzitách	5
Online, nasekosice.sk, 21. 9. 2026, 9:27	
Budúci lekári a zdravotníci absolvujú prax aj na viacerých klinikách prešovskej nemocnice	5
Online, kosiceonline.sk, 21. 9. 2026, 10:30	
Rádiožurnál	6
Rozhlas - Rádio Regina (východ), Rádiožurnál, 21. 9. 2026, 12:00	
Viacere univerzity na Slovensku otvárajú dnes nový akademický rok	6
Rozhlas - Rádio Slovensko, Rádiožurnál o 12:00, 21. 9. 2026, 12:14	
Stručne z regiónov	7
Rozhlas - Rádio Slovensko, Rádiožurnál o 12:00, 21. 9. 2026, 12:16	
Vysokoškoláci môžu záverečnú prácu nahradiť stážou. Dekani upozorňujú na personálne aj finančné otázky	7
Online, spravy.stvr.sk, 21. 9. 2026, 12:21	
Zomrel emeritný profesor a bývalý rektor košickej univerzity Karol Florián. Významného vedca trápila ťažká choroba	8
Online, koscak.sk, 21. 9. 2026, 13:00	
Správy	9
Rozhlas - Rádio Slovensko, Správy, 21. 9. 2026, 14:00	
Správy zo západného Slovenska	9
Rozhlas - Rádio Regina (západ), Správy zo západného Slovenska, 21. 9. 2026, 16:00	
Od otravy zvierat po nádor mozgu: slovenské vedkyne riešia problémy, na ktoré veda stále hľadá odpovede	9
Online, dennikn.sk, 22. 9. 2026, 0:01	

Noc vedy s CVTI SR: Roboty, virtuálny svet, interaktívne exponáty aj Zvedavé debaty špeciál

📅 14. 9. 2026, 11:06, Zdroj: cvtisr.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzitné spolky, organizácie a médiá, Kľúčové slová: XFEL
Dosah: 6 102 GRP: 0,14 OTS: 0,00 AVE: 356 EUR

Noc vedy s CVTI SR: Roboty, virtuálny svet, interaktívne exponáty aj Zvedavé debaty špeciál

TLAČOVÁ SPRÁVA

Bratislava 14. septembra 2026

Európska noc vedy 2026 sa uskutoční už tradične v posledný piatok v mesiaci, 25. septembra 2026. Jubilejný 20. ročník festivalu prinesie (nielen) v Starej tržnici v Bratislave vedecké zážitky pre všetky vekové kategórie. Na podujatí sa zúčastní aj Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR), ktoré si pre návštevníkov pripravilo bohatý program plný objavov, špeciálnych exponátov, zábavy a inšpirácie. Záujemcov vtiahne do virtuálnej reality, robotiky či hlavolamov, predstaví im možnosti zapojenia do občianskej vedy a preverí ich vedomosti v kvízoch. Súčasťou programu bude aj špeciál Zvedavé debaty – Ženy vo vede v bratislavskom V-klube moderovaný Verou Wisterovou.

Festival už dvadsať rokov prepája vedu a spoločnosť. Je súčasťou celoeurópskej iniciatívy, do ktorej býva zapojených viac ako 25 krajín a 300 európskych miest. Každoročne priláka vyše 1,5 milióna záujemcov o vedu, výskum či inovácie, malých i veľkých, odbornú i laickú verejnosť.

Témou aktuálneho ročníka je Sila vedy: ako môžeme formovať našu budúcnosť. Program podujatia sa sústreďuje na tri oblasti:

informácie, AI a sloboda rozhodovania,

vesmírny výskum a technologické inovácie,

udržateľnosť a zodpovedná budúcnosť.

„Dvadsať rokov Európskej noci vedy je dôkazom, že záujem o poznanie a objavovanie neustáva na sile. Do ďalších rokov jej želim najmä množstvo zvedavých návštevníkov a schopnosť naďalej spájať vedu s ľuďmi a inšpirovať nové generácie,“ uviedol generálny riaditeľ CVTI SR Róbert Gálik.

Súčasťou Európskej noci vedy budú vedecké stánky, interaktívne workshopy, pútavé šou, odborné prednášky, zaujímavé diskusie, experimenty a ďalšie sprievodné aktivity v Bratislave, Košiciach, Banskej Bystrici, Žiline, Poprade a v ďalších festivalových lokalitách. Podrobný program je zverejnený na oficiálnej stránke festivalu <https://www.nocvedy.sk/program/>. Organizátormi sú Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity, Centrum vedecko-technických informácií SR, Slovenská akadémia vied a euBrief.

Virtuálna realita, nové interaktívne minixponáty, robotika

CVTI SR prinesie do Starej tržnice množstvo vedeckých aktivít. Súčasťou stánku budú SmartLaby, v ktorých si návštevníci môžu vyskúšať roboty mBoty či svet virtuálnej reality. K dispozícii budú hlavolamy a kvízy magazínu Quark a portálu VEDA NA DOSAH či reálne ukážky občianskej vedy.

Verejnosti predstavíme, do ktorých projektov občianskej vedy sa môžu sami zapojiť spolu so zástupcami niektorých z nich. K dispozícii budú fyzické ukážky rastlín či hmyzu a možnosť prakticky si vyskúšať aplikácie občianskej vedy, napríklad iNaturalist.

Vedcom poskytneme informácie o ponuke elektronických informačných zdrojov CVTI SR a podpore otvoreného publikovania.

„V stánku CVTI SR si návštevníci budú môcť vyskúšať aj zaujímavé vedecké exponáty, ako je Van de Graaffov generátor či hydraulická ruka. Predstavíme im aj naše úspešné popularizačné projekty Zvedavé debaty a Vedecký ambasádor, ktoré približujú vedecké osobnosti a vedu verejnosti aj školám po celom Slovensku,“ uviedla riaditeľka Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti Štefánia Bartošová.

CVTI v spolupráci s Európskou nocou vedy pripravilo špeciál Zvedavé debaty – Ženy vo vede, ktoré v Národnom osvetovom centre (V-klube) na Námestí SNP v Bratislave o 18.00 hod. prinesú inšpiratívne rozhovory s vedkyňami ocenenými programom L'Oréal – UNESCO Pre ženy vo vede. Záujemcovia si miesto na podujatí môžu rezervovať už teraz na nasledujúcom odkaze: Ženy vo vede – ZVEDAVÉ DEBATY – Bratislava (ENV) – VEDA NA DOSAH. Podujatie je realizované po záštite Slovenskej komisie pre UNESCO. Návštevníci podujatia môžu priamo na mieste vyhrať 2 lístky na obľúbený event Forbes Women's Summit 2026, ktorý sa uskutoční 19. októbra 2026 v Novej budove Slovenského národného divadla v Bratislave.

Nebojte sa veľkej vedy s Aureliom

Zákaznícké centrum vedy Aurelium na Bojníckej ulici v Bratislave pripravilo jedinečný program s názvom Nebojme sa veľkej vedy! „Je to podujatie určené pre deti aj dospelých, ktorých zaujíma, ako funguje takzvaná veľká veda v medzinárodných výskumných organizáciách,“ priblížila riaditeľka Aurelia Veronika Kubíčková. Od 18.00 hod. sa návštevníkom predstavia unikátne vedecké centrá ako European **XFEL** (European X-Ray Free-Electron Laser Facility), ELI (Extreme Light Infrastructure) či EST (European Solar Telescope), po čom bude nasledovať diskusia.

Veľké výskumné organizácie umožňujú vedcom skúmať hmotu a energiu v extrémnych podmienkach či pochopiť, ako funguje náš najvýkonnejší zdroj energie – Slnko. Ich zložitá infraštruktúra však vyžaduje úzku kooperáciu stoviek inžinierov, fyzikov a softvérových špecialistov, ktorí udržiavajú tieto gigantické stroje na hranici súčasných technologických možností. V hľadáčku nášho podujatia bude účasť popredných slovenských vedcov a technikov v excelentných výskumných tímoch, ale aj bežný život vo veľkých výskumných infraštruktúrach. Návštevníci môžu využiť jedinečnú príležitosť porozprávať sa so špičkovými odborníkmi z veľkej vedy.

Pre návštevníkov bude počas Európskej noci vedy Aurelium otvorené od 9.00 hod. do 21.00 hod. a vstup je bezplatný. Na ploche 2 000 m² objavia fascinujúci svet vedy plný interaktívnych exponátov a pútavých workshopov. Návštevníci si môžu vyskúšať domyselnú hru tangram, ktorá dáva priestor detskej tvorivosti, fantázii a záujmu o matematiku. Počas festivalu bude pre záujemcov k dispozícii aj workshop s mBotmi.

Na čo sa návštevníci môžu tešiť:

10:00 – TOP 10 Aurelia: komentovaná prehliadka (6+)

11:00 – Aurelium šou: laserová šou, Teslov svet, robotický pes Apollo

13:00 – Aurelium šou

13:50 – TOP 10 Aurelia: komentovaná prehliadka (10+)

14:10 – Workshop Tangram (6+) alebo Stretnutie s okuliarmi (16+)

15:00 – Aurelium šou

16:00 – Workshop mBot 2: robotika a programovanie (8+)

18:00 – Nebojme sa veľkej vedy! Diskusia s odborníkmi (12+)

20:30 – Záverečná laserová šou

Kompletný program nájdú záujemcovia na webovej stránke ZCV Aurelium: Európska noc vedy 2026: Nebojme sa veľkej vedy! – Zákaznícké centrum vedy Aurelium

Levoča: Zem v 3D kine aj Tatry v dobe ľadovej

Interaktívne múzeum v Levoči prinesie počas Európskej noci vedy dvojďňové sprievodné podujatia určené žiakom, študentom aj širokej verejnosti. Dňa 24. septembra 2026 budeme pre mladšiu vekovú kategóriu prostredníctvom 3D sférického kina premietiť pútavý film Zem – Náš domov o neviditeľných väzbách, ktoré spájajú život na planéte. „Pre školy a širokú verejnosť sme si na 25. septembra 2026 pripravili zážitkovú besedu s názvom Ako vyzerali Tatry v dobe ľadovej a čo nás čaká pri súčasnej klimatickej kríze, ktorou chceme poukázať na minulosť, prítomnosť a budúcnosť našich veľhôr,“ doplnila riaditeľka Múzea špeciálneho školstva v Levoči Štefánia Petreková. To, ako udržať Vysoké Tatry v najlepšej kondícii pre ďalšie generácie, ako sa popasovať s klimatickými zmenami, ale aj s ľudským faktorom, priblíži Miroslav Žiak, profesionálny meteorológ, odborník v oblastiach fyzická geografia, geoekológia a geoinformatika, ktorý sa zmenám klímy venuje od stredoškolských rokov. Bližšie informácie sú zverejnené na webovej stránke múzea www.msslevoca.sk.

Kontakt pre médiá:

Odbor komunikačný CVTI SR

Posledný update stránky: 2026-09-21 09:55

Zdieľaj:

Rivalita bokom: Slovan a Košice spojili sily! Malý Vilko potrebuje milióny na liečbu

21. 9. 2026, 8:27, Zdroj: bratislava.dnes24.sk Vydavateľ: internet.sk, a. s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Lekárska fakulta UPJŠ, Ďalšie zdroje: dnes24.sk, kosice.dnes24.sk

Dosah: 24 675 GRP: 0,55 OTS: 0,01 AVE: 898 EUR

Rivalita bokom: Slovan a Košice spojili sily! Malý Vilko potrebuje milióny na liečbu

Košice a Slovan odložili rivalitu bokom. Spoločne bojujú za malého Vilka, potrebuje milióny na liečbu

Zdroj: Facebook.com/HC SLOVAN Bratislava

Na ľade patria medzi najväčších rivalov slovenského hokeja, tentoraz však HC Slovan Bratislava a HC Košice spojili sily. Vzájomné zápasy na začiatku novej sezóny Tipsport ligy využívajú oba kluby aj na podporu zbierky pre malého Vilka, ktorý trpí svalovou dystrofiou.

Príbeh chlapca sa dostal do povedomia verejnosti prostredníctvom kampane Zachráňme Vilyho.

Jeho otec v snahe zabezpečiť synovi liečbu prešiel stovky kilometrov, oslovoval sponzorov a do pomoci sa podľa HC Košice zapojili aj vedci a lekári z **Lekárskej fakulty UPJŠ** a Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach.

Ide o milióny

Od decembra 2025 podporilo kampaň viac ako 73-tisíc darcov a v zbierke sa podarilo prekonať hranicu dvoch miliónov eur. Podľa košického klubu ide približne o polovicu sumy potrebnej na prípravu unikátnej génovej terapie. Prvé laboratórne testy na Vilkových bunkách podľa zverejnených informácií priniesli povzbudivé výsledky a liečivo funguje tak, ako odborníci očakávali.

„Rivali na ľade, ľudia mimo neho,“ pripomínajú Košice myšlienku spolupráce dvoch klubov, ktoré už v minulosti spojili sily pri dobročinných aktivitách. Tentoraz vyzývajú fanúšikov oboch táborov, aby ľubovoľnou sumou prispeli do zbierky pre Vilka.

Spoločný cieľ

Iniciatíva je prepojená s dvojicou vzájomných zápasov Slovana a Košíc. Prvý sa hral v Bratislave, kde Slovan absolvoval svoj prvý domáci súťažný duel sezóny 2026/2027. O niekoľko dní neskôr sa súper stretnú opäť, tentoraz v košickej Steel aréne.

Práve po skončení zápasu v Košiciach chcú kluby oznámiť, koľko peňazí sa počas spoločnej iniciatívy podarilo získať. Fanúšikovia, ktorí sa do nej zapoja, môžu pri svojom príspevku zanechať odkaz „Košice a Slovan bojujú za Vilka“, vďaka čomu bude možné identifikovať pomoc spojenú s hokejovou akciou.

Športová rivalita oboch klubov má pritom dlhú tradíciu a intenzívna bola aj v minulej sezóne. Košice a Slovan sa stretli štyrikrát v základnej časti a následne aj v šesťzápasovej semifinálovej sérii play-off, z ktorej postúpili Bratislavčania. Na začiatku nového ročníka sa tak opäť stretávajú dvakrát v priebehu niekoľkých dní, tentoraz však ich súboje sprevádza aj spoločný cieľ mimo ľadu.

Ďalšie správy z domova i zo sveta nájdete aj na Dnes24, Facebooku a Instagrame.

Foto: ilustračné

Zdroj: SITA

Autor: Global24 s.r.o.

Školstvo: Na viacerých univerzitách otvárajú v pondelok akademický rok 2026/2027

21. 9. 2026, 9:09, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**

Školstvo: Na viacerých univerzitách otvárajú v pondelok akademický rok 2026/2027

Bratislava 21. septembra (TASR) - Viaceré univerzity na Slovensku otvárajú v pondelok nový akademický rok 2026/2027. Pri týchto príležitostiach sa konajú aj slávnostné zhromaždenia akademických obcí jednotlivých univerzít.

Najväčšia slovenská univerzita, Univerzita Komenského (UK) v Bratislave, začína nový akademický rok v pondelok. Slávnostné zhromaždenie akademickej obce UK v Bratislave sa začne o 11.00 h. S príhovorom pri príležitosti otvorenia 108. akademického roka na UK počas zhromaždenia vystúpi rektor univerzity Marek Števček.

Takisto v pondelok otvoria akademický rok napríklad aj na Ekonomickej univerzite v Bratislave, Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre, Technickej univerzite v Košiciach, Trnavskej univerzite v Trnave či Žilinskej univerzite v Žiline.

Slávnostné otvorenie nového akademického roka na Prešovskej univerzite v Prešove sa uskutoční v utorok 22. septembra. Rovnako v utorok bude aj akademická slávnosť Univerzity Mateja Bela (UMB) v Banskej Bystrici. Spojená bude s udelením titulu doctor honoris causa a s odovzdaním ceny rektora UMB.

Katolícka univerzita v Ružomberku má otvorenie akademického roka spojené s udelením čestného titulu doctor honoris causa naplánované na 23. septembra. Akademický rok 2026/2027 na Univerzite Cyrila a Metoda v Trnave sa začne 5. októbra.

Niektoré univerzity už s vyučovaním začali v priebehu uplynulého týždňa. Patrí medzi ne napríklad **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** alebo Slovenská technická univerzita (STU) v Bratislave.

siv mia

Autor: SIV

Začiatok akademického roka 2026/2027 na slovenských univerzitách

21. 9. 2026, 9:27, Zdroj: nasekosice.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 995 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 156 EUR

Začiatok akademického roka 2026/2027 na slovenských univerzitách

21.09.2026 09:18

Rýchly súhrn

Univerzita Komenského v Bratislave otvára 108. akademický rok slávnostným zhromaždením o 11.00 h s príhovorom rektora Mareka Števčeka.

V pondelok otvárajú akademický rok aj Ekonomická univerzita v Bratislave, UKF v Nitre, TUKE v Košiciach, Trnavská univerzita a Žilinská univerzita.

Prešovská univerzita a Univerzita Mateja Bela plánujú slávnostné otvorenie na utorok 22. septembra; na UMB sa bude udeľovať doctor honoris causa a cena rektora.

Katolícka univerzita v Ružomberku má otvorenie spojené s udelením čestného titulu naplánované na 23. septembra.

Univerzita Cyrila a Metoda v Trnave začne akademický rok 5. októbra; **UPJŠ** v Košiciach a STU v Bratislave už začali vyučovanie v uplynulom týždni.

Viaceré slovenské univerzity otvárajú nový akademický rok 2026/2027. Univerzita Komenského v Bratislave začína slávnostným zhromaždením akademickej obce o 11.00 h, kde rektor Marek Števček prednesie príhovor pri príležitosti otvorenia 108. akademického roka. Ekonomická univerzita v Bratislave, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Technická univerzita v Košiciach, Trnavská univerzita v Trnave a Žilinská univerzita v Žiline tiež otvárajú akademický rok v pondelok. Prešovská univerzita v Prešove a Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici plánujú slávnostné otvorenie na utorok 22. septembra, pričom na UMB bude udelený titul doctor honoris causa a cena rektora. Katolícka univerzita v Ružomberku má otvorenie spojené s udelením čestného titulu naplánované na 23. septembra. Univerzita Cyrila a Metoda v Trnave začne akademický rok 5. októbra. Niektoré univerzity, ako **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a Slovenská technická univerzita v Bratislave, už začali vyučovanie v priebehu uplynulého týždňa.

Zdroj: TASR, Naše Košice

Budúci lekári a zdravotníci absolvujú prax aj na viacerých klinikách prešovskej nemocnice

21. 9. 2026, 10:30, Zdroj: kosiceonline.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Peter Jarčuška, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Lekárska fakulta UPJŠ, LF UPJŠ

Dosah: 3 445 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 280 EUR

Budúci lekári a zdravotníci absolvujú prax aj na viacerých klinikách prešovskej nemocnice

Stretnú sa s množstvom pacientov s rôznymi diagnózami.

Nový akademický rok odštartoval aj na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ)** v Košiciach a Fakulte zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity (FZO PU) v Prešove. Vyše 300 študentov bude praxovať vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou (FNsP) J. A. Reimana v Prešove, ktorá je dlhodobo špecializovaným výučbovým zariadením. Uplynulé štyri roky zabezpečovala praktickú výučbu pre študentov šiesteho ročníka odboru všeobecné lekárstvo **LF UPJŠ**, konkrétne na internej, chirurgickej a urologickej klinike či v kardiocentre. V aktuálnom akademickom roku pribudnú k šiestakom aj študenti piateho ročníka odboru všeobecné lekárstvo.

„Skúsenosti študentov všeobecného lekárstva šiesteho, respektíve štátnicového ročníka, a taktiež medikov, ktorí u nás absolvovali letnú prax, boli veľmi pozitívne. Aj preto sme sa rozhodli rozšíriť vzájomnú spoluprácu. Nemocnica nášho typu má veľký potenciál v smere pomoci pri prehlbovaní vedomostí a získavaní odbornosti a praktických zručností našich budúcich lekárov,“ povedal námestník riaditeľa

nemocnice pre liečebno-preventívnu starostlivosť pre chirurgické odbory Peter Firment.

V prešovskej nemocnici bude praxovať vyše 300 študentov / facebook.com/upjslf

Dekan **Lekárskej fakulty UPJŠ Peter Jarčuška** priblížil, že celkovo 20 študentov oboch ročníkov absolvuje povinnú klinickú výučbu na 15 oddeleniach a klinikách nemocnice v rozsahu 2274 hodín:

„**LF UPJŠ** dlhodobo podporuje praktickú výučbu študentov v rámci výučbových základní, ktoré dokážu zabezpečiť kvalitné odovzdávanie praktických vedomostí a skúseností našim študentom. FNsP J. A. Reimana v Prešove je nepochybne jednou z nich,“ uviedol Jarčuška s tým, že medici sa stretnú s množstvom pacientov s rôznymi diagnózami, ktoré si vyžadujú personalizovaný prístup.

Vo FNsP budú praxovať aj študenti FZO PU v odboroch ošetrovateľstvo, fyzioterapia, pôrodná asistencia, urgentná zdravotná starostlivosť, laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve a rádiologická technika. Riaditeľka prešovskej nemocnice Ľubica Hlinková ocenia lekárov a zdravotníkov, ktorí budú odovzdávať skúsenosti a vedomosti študentom popri každodennej starostlivosti o pacientov:

„Nebudú spolu so študentmi liečiť len dnešných pacientov, ale budú spolu formovať to, ako budú liečení pacienti o pár rokov už v nových ultramoderných priestoroch novej vojenskej nemocnice v Prešove. Nový akademický rok vnímam ako novú kapitolu pre nás aj pre študentov. Chceme, aby študenti od nás odchádzali nielen múdrejší, ale aj zrelší. Rovnako chceme, aby naši profesionáli cítili, že ich skúsenosť má hodnotu.“

Zdroj: TASR

Autor: KOŠICE ONLINE

Rádiožurnál

📅 21. 9. 2026, 12:00, Relácia: **Rádiožurnál**, Stanica: **Rádio Regina (východ)**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Peter Jarčuška, Laura Hoľanová, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**, Ďalšie zdroje: **Rádiožurnál**
Dosah: 23 672 GRP: 0,53 OTS: 0,01 AVE: 4526 EUR

[strojový prepis] ...Dekan Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach **Peter Jarčuška**. Prešovskú nemocnicu považujeme za veľmi dobrú. Po dobudovaní to bude nemocnica podstatne lepšie vybavená ako Univerzitná nemocnica v Košiciach. Bude to prínos pre našich študentov. Budú mať viac praktickej výučby priamo pri lôžku pacienta. Vlasta Cigánková, Hlohovec....

Viaceré univerzity na Slovensku otvárajú dnes nový akademický rok

📅 21. 9. 2026, 12:14, Relácia: **Rádiožurnál o 12:00**, Stanica: **Rádio Slovensko**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Laura Hoľanová, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**
Dosah: 33 387 GRP: 0,74 OTS: 0,01 AVE: 1848 EUR

Viaceré univerzity na Slovensku otvárajú dnes nový akademický rok

Tobiáš Petra, moderátor: Viaceré univerzity na Slovensku otvárajú dnes nový akademický rok. Mnohé fakulty už počas prázdnin riešili, ako v praxi zaviesť možnosť ukončiť vysokoškolské štúdium záverečnou stážou na miesto záverečnej práce. Tému sa venovali dekaní pedagogických fakúlt zo Slovenska a Česka na nedávnom spoločnom stretnutí v Bratislave. Upozorňujú najmä na to, že stáž nebude znamenať iba nájsť študentovi pracovisko, ale aj človeka, ktorý ho bude odborne viesť. Rezort školstva dodatočné financovanie neplánuje.

Lenka Krasňanská Tkáčová, redaktorka: Ministerstvo školstva argumentuje tým, že stáž je alternatívou k záverečnej práci, a preto by ju mali personálne zabezpečiť súčasní zamestnanci vysokých škôl. Každý študent má mať konzultanta z vysokej školy a odborného človeka priamo na pracovisku, kde bude stáž absolvovať. Hovorkyňa Katarína Kohútiková.

Katarína Kohútiková, hovorkyňa: Čo sa týka zamestnávateľa, u ktorého bude záverečná stáž prebiehať, nemusí to byť len škola, s ktorou má fakulta podpísanú zmluvu o praktickej výučbe, ale napríklad aj škola z rodného mesta študenta, ktorá uvíta pomocnú silu. Nemyslíme si, že je potrebné dodatočné financovanie. Výhody sú aj na strane zamestnávateľa. Avšak, ak sa tak vysoká škola alebo jej fakulta rozhodne, je možné dohodnúť aj odplatu zo strany vysokej školy a to cestou zmluvy o praktickej výučbe.

Lenka Krasňanská Tkáčová, redaktorka: Dekan pedagogickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Gábor Pintes tvrdí, že nefinancovanie záverečných stáží bude znamenať, že vysoké školy nebudú môcť realizovať platby odborníkom ani zariadeniam. Z jeho stanoviska vyberáme. „Ani rozpis dotácií zo štátneho rozpočtu pre vysoké školy neobsahoval účelové dotácie pre zabezpečenie pedagogickej praxe. Komunikácia rezortu bola, že financovanie praxí bolo zahrnuté do zvýšených koeficientov odborov, čo však nie celkom kopírovalo vzdelávaciu realitu na vysokých školách.“ **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** vidí problém v dlhodobej udržateľnosti. Ak sa práca konzultanta či odborníka nebude zohľadňovať finančne alebo iným spôsobom, môže podľa univerzity

postupne klesať ochota stážistov prijímať. Hovorkyňa **Laura Holánová**.

Laura Holánová, hovorkyňa: Ak chceme, aby sa stáže stali kvalitnou a stabilnou súčasťou prípravy absolventov, nemali by byť postavené predovšetkým na dobrovoľnosti a entuziazme jednotlivcov.

Lenka Krasňanská Tkáčová, redaktorka: O vyjadrenie sme požiadali všetky pedagogické fakulty na Slovensku, ostatné však do uzávierky nereagovali. Od 1. septembra môžu vysoké školy ponúkať možnosť výberu medzi záverečnou prácou a stážou. Od 1. septembra 2027 pôjde o povinnosť. Lenka Krasňanská Tkáčová, Slovenský rozhlas.

Stručne z regiónov

📅 21. 9. 2026, 12:16, Relácia: **Rádiožurnál o 12:00**, Stanica: **Rádio Slovensko**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Peter Jarčuška, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**

Dosah: 33 387 GRP: 0,74 OTS: 0,01 AVE: 1522 EUR

Stručne z regiónov

Róbert Latta, Prešov, redaktor: Vo fakultnej nemocnici bude získavať prax 20 medikov študentov Lekárskej fakulty v Košiciach. V predchádzajúcich rokoch prax umožňovali šiestakom na internej či urológickej klinike. V novom akademickom roku k nim pribudnú aj študenti 5. ročníka. Povinnú klinickú výučbu absolvujú na 15 oddeleniach a klinikách nemocnice. Dekan Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach Peter Jarčuška**.

Peter Jarčuška, dekan Lekárskej fakulty: Prešovskú nemocnicu považujeme za veľmi dobrú. Po dobudovaní to bude nemocnica podstatne lepšie vybavená ako Univerzitná nemocnica v Košiciach. Bude to prínos pre našich študentov. Budú mať viac praktickej výučby priamo pre lôžku pacienta.

Vlasta Cigánková, Hlohovec, redaktorka: Historické zámocké skleníky v meste sú po desaťročiach chátrania v havarijnom stave a zostali z nich len ruiny. Zmeniť by to chcelo novozaložené občianske združenie, ktoré tam plánuje vytvoriť komunitné priestory pre verejnosť. Hovorí jeho predsedníčka Eva Uhráková.

Eva Uhráková, predsedníčka: Vznikne krásna komunitná kaviareň, taká zelená obývačka, kde sa vieme stretávať. Vieme tam spraviť takú menšiu manufaktúru Ježiškovu fabriku, kde budeme pracovať s fúkanými polotovarmi. Tak spolu s miestnymi umelcami, dôchodcami vytvorí krásne vianočné ozdoby.

Vlasta Cigánková, Hlohovec, redaktorka: Združenie chce na obnovu skleníkov využiť financie z nórskeho fondu a pripravuje projekt na ich získanie.

Vanda Pittnerová, Bojnice, redaktorka: Pri vstupe do mesta v strede kruhového objazdu slávnostne odhalili sochu Leto. Dielo akademického maliara a sochára Tibora Kaveckého z roku 1965 kedysi zdobilo fontánu pod Bojnickým zámkom odkiaľ ju radnica odložila do priestorov Technických služieb. Pred návratom do verejného priestoru ju zreštauroval akademický sochár Dušan Hagara.

Dušan Hagara, akademický sochár: Bola značne znečistená, chýbal tam ten kosák, ten oblúk. Keď som ho očistil, tak úplne zažiaril, lebo ten kameň je taký svietivý.

Vanda Pittnerová, Bojnice, redaktorka: Dopĺňa riaditeľka oblastnej organizácie cestovného ruchu Andrea Freimann.

Andrea Freimann, riaditeľka oblastnej organizácie cestovného ruchu: Pani, ktorú tá socha vyobrazuje, pije vodu, tak je istým spôsobom aj symbolom nášho kúpeľného mesta. Práve preto je vhodné ju umiestniť na vstup do Bojníc.

Vysokoškóľáci môžu záverečnú prácu nahradiť stážou. Dekani upozorňujú na personálne aj finančné otázky

📅 21. 9. 2026, 12:21, Zdroj: **spravy.stvr.sk** , Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Autor: **Michaela Kalmanová**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Laura Holánová, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**

Dosah: 91 274 GRP: 2,03 OTS: 0,02 AVE: 952 EUR

Vysokoškóľáci môžu záverečnú prácu nahradiť stážou. Dekani upozorňujú na personálne aj finančné otázky

Od 1. septembra môžu vysoké školy ponúkať možnosť výberu.

21. 9. 2026 12:21:29

Budova Univerzity Komenského na Šafárikovom námestí v Bratislave.

Foto: TASR/Dano Veselský

Viacere univerzity na Slovensku otvárajú v pondelok (21. 9.) nový akademický rok. Mnohé fakulty už počas prázdnin riešili, ako v praxi zaviesť možnosť ukončiť vysokoškolské štúdium záverečnou stážou namiesto záverečnej práce.

Téme sa venovali dekan pedagogických fakúlt zo Slovenska a Česka na nedávnom spoločnom stretnutí v Bratislave. Upozorňujú najmä na to, že stáž nebude znamenať iba nájsť študentovi pracovisko, ale aj človeka, ktorý ho bude odborne viesť. Rezort školstva dodatočné financovanie neplánuje.

Ministerstvo školstva argumentuje tým, že stáž je alternatívou k záverečnej práci, a preto by ju mali personálne zabezpečiť súčasní zamestnanci vysokých škôl. Každý študent má mať konzultanta z vysokej školy a odborného človeka priamo na pracovisku, kde bude stáž absolvovať.

„Čo sa týka zamestnávateľa, u ktorého bude záverečná stáž prebiehať, nemusí to byť len škola, s ktorou má fakulta podpísanú zmluvu o praktickej výučbe, ale napríklad aj škola z rodného mesta študenta, ktorá uvíta pomocnú silu. Nemyslíme si, že je potrebné dodatočné financovanie, výhody sú aj na strane zamestnávateľa. Avšak, ak sa tak vysoká škola alebo jej fakulta rozhodne, je možné dohodnúť aj odplatu zo strany vysokej školy, a to cestou zmluvy o praktickej výučbe,“ uviedla hovorkyňa rezortu školstva Katarína Kohútiková.

Dlhodobá udržateľnosť

Dekan pedagogickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Gábor Pintes tvrdí, že nefinancovanie záverečných stáží bude znamenať, že vysoké školy nebudú môcť realizovať platby odborníkom ani zariadeniam.

„Ani rozpis dotácií zo štátneho rozpočtu pre vysoké školy neobsahoval účelové dotácie pre zabezpečenie pedagogickej praxe. Komunikácia rezortu bola, že financovanie praxí bolo zahrnuté do zvýšených koeficientov odborov, čo však nie celkom kopírovalo vzdelávaciu realitu na vysokých školách,“ vyjadril sa v stanovisku Pintes.

Sledujte spravodajstvo

STVR na Facebooku

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach vidí problém v dlhobej udržateľnosti. Ak sa práca konzultanta či odborníka nebude zohľadňovať finančne alebo iným spôsobom, môže podľa univerzity postupne klesať ochota stážistov prijímať.

„Ak chceme, aby sa stáže stali kvalitnou a stabilnou súčasťou prípravy absolventov, nemali by byť postavené predovšetkým na dobrovoľnosti a entuziazme jednotlivcov,“ reagovala hovorkyňa univerzity v Košiciach **Laura Holánová**.

O vyjadrenie sme požiadali všetky pedagogické fakulty na Slovensku, ostatné však do uzávierky nereagovali. Od 1. septembra môžu vysoké školy ponúkať možnosť výberu medzi záverečnou prácou a stážou. Od 1. septembra 2027 pôjde o povinnosť.

Moje odložené články

Autor: Michaela Kalmanová

Zomrel emeritný profesor a bývalý rektor košickej univerzity Karol Flórián. Významného vedca trápila ťažká choroba

 21. 9. 2026, 13:00, Zdroj: koscik.sk , Autor: **Bianka Biceková**, Sentiment: **Negatívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Prírodovedecká fakulta UPJŠ, PF UPJŠ**
Dosah: **11 190 GRP**; **0,25 OTS**; **0,00 AVE**; **452 EUR**

Zomrel emeritný profesor a bývalý rektor košickej univerzity Karol Flórián. Významného vedca trápila ťažká choroba

Slovenská a obzvlášť košická akademická obec prišla pred pár dňami o významnú osobnosť. Vo veku 82 rokov zomrel po ťažkej chorobe analytický chemik, pedagóg, emeritný profesor a bývalý rektor Technickej univerzity v Košiciach Dr. h. c. prof. Ing. Karol Flórián, DrSc. Celý svoj profesionálny život spojil s vedou, vzdelávaním a akademickým prostredím.

Profesor Flórián sa narodil 12. februára 1944 v Levoči. Po štúdiu technickej analytickej chémie v Bratislave začal pracovať vo výskume v Chemosvite a v roku 1967 nastúpil na vtedajšiu Vysokú školu technickú v Košiciach ako interný aspirant. Postupne získal vedecké a pedagogické kvalifikácie a v roku 1994 bol menovaný profesorom v odbore všeobecná a analytická chémia. Svoje odborné skúsenosti rozvíjal aj v zahraničí, absolvoval pobyty v Budapešti, Jülichu či Jene a neskôr pôsobil ako hosťujúci profesor na univerzitách v Nemecku a Maďarsku.

Jeho meno je výrazne späté aj s košickým akademickým prostredím. V rokoch 1994 až 1997 bol rektorom Technickej univerzity v Košiciach, neskôr pôsobil ako jej prorektor a viedol aj Katedru chémie. Neskôr presedlal na košickú **Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika**, kde viedol v rokoch 1998 až 2001 Katedru fyzikálnej a analytickej chémie. Na nej sa pričínal aj o vytvorenie samostatných oddelení fyzikálnej a analytickej chémie. Neskôr sa znova vrátil na TUKE ako prorektor a vedúci Katedry chémie.

Pôsobil tiež v množstve vedeckých rád, odborných komisií a domácich i medzinárodných vedeckých štruktúr. V rokoch 1994 až 2001 bol zakladajúcim členom a prvým prezidentom Asociácie univerzít karpatského regiónu. Významnú kapitolu jeho profesionálneho života predstavovalo aj pôsobenie v Slovenskej chemickej spoločnosti. Dlhé roky bol aktívny vo Východoslovenskej pobočke, najskôr ako vedecký tajomník a neskôr ako jej predseda.

Patril medzi medzinárodne uznávaných odborníkov v oblasti analytickej chémie a atómovej spektroskopie. Vo svojej vedeckej práci sa venoval emisným spektrálnym metódam, analýze tuhých vzoriek, validácii analytických metód, chemometrii či environmentálnej analýze. Významnú časť jeho práce predstavovala aj výchova ďalších generácií chemikov. Bol školiteľom diplomantov a doktorandov a podieľal sa na tvorbe odborných monografií a učebných textov. Jeho vedecká činnosť mala výrazný medzinárodný rozmer a počas kariéry sa podieľal na desiatkach odborných konferenciách a viacerých domácich aj zahraničných vedeckých projektoch.

Jeho odborný a spoločenský prínos bol ocenený viacerými vyznamenaniami – získal Medailu SChemS, Striebornú medailu SChemS, Medailu Daniela Belluša, v roku 2013 sa stal čestným členom spoločnosti a neskôr získal aj Zlatú medailu SChemS a Medailu Dobroslava Prístavku za celoživotný prínos k analytickej chémii. Za svoj prínos získal tiež Cenu primátora mesta Košice a v roku 2008 Zlatú medailu **PF UPJŠ** pri príležitosti 45. výročia jej založenia. Po odchode do dôchodku bol menovaný emeritným profesorom Technickej univerzity v Košiciach.

Jeho kolegovia naňho spomínajú nielen ako na erudovaného vedca a pedagóga, ale aj ako na empatického a priateľského človeka, ktorý významne prispel k rozvoju analytickej chémie na Slovensku a vychoval viaceré generácie odborníkov. Slovenská chemická spoločnosť uviedla, že profesor Flórián po sebe zanechal výraznú stopu v slovenskej analytickej chémii aj v samotnej spoločnosti. Posledná rozlúčka s profesorom Karolom Flóriánom sa konala 17. septembra 2026 v košickom krematóriu. Česť jeho pamiatke.

„Slovenská chemická spoločnosť bude na profesora Karola Flóriána spomínať s úctou ako na významného vedca, pedagóga, kolegu a človeka, ktorý zanechal výraznú stopu v slovenskej analytickej chémii aj v našej spoločnosti. Rodine, blízkym, kolegom a všetkým, ktorí ho poznali, vyjadrujeme úprimnú sústrasť,“ kondolovali bývalí kolegovia. „V našich spomienkach zostane ako nesmierne erudovaný, empatický a priateľský človek. Česť jeho pamiatke!“ adresovali vŕcné slová kolegovia z **Prírodovedeckej fakulty UPJŠ**.

Posledná rozlúčka s nehoým sa konala 17. septembra v košickom krematóriu.

Autor: Bianka Biceková

Správy

21. 9. 2026, 14:00, Relácia: **Správy**, Stanica: **Rádio Slovensko**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Laura Hoľanová, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**
Dosah: **33 387 GRP; 0,74 OTS; 0,01 AVE; 2583 EUR**

[strojový prepis] ...Hovorkyňa Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach **Laura Hoľanová**. Ak chceme, aby sa stáže stali kvalitnou a stabilnou súčasťou prípravy absolventov, nemali by byť postavené predovšetkým na dobrovoľnosti a entuziazme jednotlivcov...

Správy zo západného Slovenska

21. 9. 2026, 16:00, Relácia: **Správy zo západného Slovenska**, Stanica: **Rádio Regina (západ)**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Laura Hoľanová, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**
Dosah: **11 836 GRP; 0,26 OTS; 0,00 AVE; 375 EUR**

[strojový prepis] ...Hovorkyňa Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach **Laura Hoľanová**. Ak chceme, aby sa stáže stali kvalitnou a stabilnou súčasťou prípravy absolventov, nemali by byť postavené predovšetkým na dobrovoľnosti a entuziazme jednotlivcov...

Od otravy zvierat po nádor mozgu: slovenské vedkyne riešia problémy, na ktoré veda stále hľadá odpovede

22. 9. 2026, 0:01, Zdroj: **dennikn.sk**, Vydavateľ: **N Press, s.r.o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **vedenie UPJŠ OR vedenie Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, UPJŠ, Lekárska fakulta UPJŠ, Prírodovedecká fakulta UPJŠ**
Dosah: **160 855 GRP; 3,57 OTS; 0,04 AVE; 1349 EUR**

Od otravy zvierat po nádor mozgu: slovenské vedkyne riešia problémy, na ktoré veda stále hľadá odpovede

Podiel žien vo výskume na Slovensku je dnes nižší ako pred približne dekádou. Za každou vedkyňou však nie je iba štatistika, ale konkrétny výskum a otázky, na ktoré hľadá odpovede. Tri slovenské vedkyne skúmajú, ako rýchlejšie odhaliť otravu, pomocou matematiky presnejšie čítať dáta z buniek a hľadať nové možnosti liečby nádoru mozgu.

Za výsledkami vedeckého výskumu často stoja otázky, ktoré znejú jednoducho, no ich riešenie môže trvať roky. Ako rýchlo zistiť, či bolo zviera otrávené? Ako oddeliť skutočný biologický jav od skreslenia spôsobeného meraním? A ako dostať protinádorovú látku čo najpresnejšie k bunkám agresívneho nádoru?

Odpovede na tieto otázky hľadajú vedkyne z rôznych oblastí, od elektrochémie cez matematické rámce až po experimentálnu onkológiu. Ich projekty ukazujú, že vedecký výskum nevzniká iba v laboratóriu, ale môže postupne prinášať riešenia pre konkrétne situácie v medicíne a praxi.

Ženy dnes tvoria 40 % výskumníkov na Slovensku, ich zastúpenie však podľa údajov UNES CO oproti roku 2013 kleslo o 6,3 %. Podpora žien vo vede preto zostáva aktuálnou témou. Program L'Oréal-UNESCO Pre ženy vo vede Slovensko, ktorý tento rok završuje desiaty ročník, ocenil za svoje fungovanie už 25 vedkýň a rozdelil medzi ne 133 000 eur.

Diagnostika otravy, ktorá nemusí čakať dni

Pri podozrení na otravu zvieratá môže byť čas rozhodujúci. Dnes však veterinári často čakajú na potvrdenie výsledku laboratórnej analýzy aj niekoľko dní. Práve tento problém rieši RNDr. Ivana Šišoláková, PhD. Na Katedre fyzikálnej chémie **Prírodovedeckej fakulty UPJŠ** v Košiciach vyvíja prenosné elektrochemické senzory, ktoré by umožnili identifikovať toxickú látku priamo vo veterinárnej ambulancii.

Výskum jej tímu nespočíva iba vo vývoji samotného senzora. Súčasťou riešenia je aj prenosné meracie zariadenie a softvérová aplikácia, ktorá má veterinárnemu lekárovi poskytnúť jednoducho interpretovateľný výsledok priamo v ambulantnej praxi. V súčasnosti je totiž potvrdenie otravy toxickými látkami vo veterinárnej medicíne založené na časovo a finančne náročných laboratórnych analýzach. Výsledok získava veterinár až po niekoľkých dňoch, čo je čas, ktorý môže byť pre nastavenie vhodnej liečby rozhodujúci.

Ambíciou projektu je skrátiť čas od prvých klinických príznakov a odberu vzorky k rozhodnutiu o liečbe z niekoľkých dní na niekoľko desiatok sekúnd a zároveň výrazne znížiť cenu analýzy. Výhodou vyvíjaných senzorov je aj možnosť ich úpravy tak, aby mohli v budúcnosti slúžiť na stanovenie ďalších látok relevantných pre veterinárnu aj ľudskú medicínu.

Matematika, ktorá pomáha lepšie čítať bunky

Moderné technológie dnes umožňujú vedcom sledovať aktivitu génov priamo v jednotlivých bunkách. Ani tieto merania však nemusia zachytiť úplný obraz toho, čo sa v bunke skutočne odohráva. Mgr. Iryna Zabaikina, PhD. sa venuje práve tomuto problému. Na Katedre matematickej analýzy a numerickej matematiky FMFI UK v Bratislave vytvára matematický model, ktorý má pomôcť rozpoznať a korigovať skreslenia vznikajúce pri meraní.

Experiment môže zachytiť iba časť molekúl, ktoré sa v bunke skutočne nachádzajú. Výsledné dáta potom môžu viesť k nesprávnemu odhadu biologických parametrov a k mylnej interpretácii toho, ako bunky reagujú napríklad na stres, signály alebo liečbu.

Projekt prináša matematický rámec, ktorý opisuje, ako neúplné meranie deformuje získané dáta a kedy možno toto skreslenie systematicky opraviť. Výsledkom by mal byť spoľahlivejší spôsob interpretácie biologických údajov a základ pre nové analytické a softvérové nástroje.

Cielená liečba jedného z najagresívnejších nádorov mozgu

Glioblastóm patrí medzi najagresívnejšie nádory mozgu u dospelých. Výskumu možností, ako proti nemu účinnejšie zasiahnuť, sa venuje doc. PharmDr. Radka Michalková, PhD. Na Ústave farmakológie **Lekárskej fakulty UPJŠ** v Košiciach skúma protinádorové látky odvodené od prírodných zlúčenín a možnosti ich cielenejšieho transportu k nádorovým bunkám pomocou biokompatibilných nanočastíc.

Súčasťou výskumu je aj skúmanie molekulárnych mechanizmov, ktorými tieto látky vyvolávajú regulovanú smrť nádorových buniek, a hľadanie spôsobov, ako prekonať mnohopočetnú liekovú rezistenciu – jeden z hlavných dôvodov zlyhania onkologickej liečby.

Účinky nových zlúčenín tím testuje aj na trojrozmerných modeloch nádorov, takzvaných sféroïdov, ktoré lepšie napodobňujú vlastnosti skutočného nádorového tkaniva. Cieľom ďalšieho výskumu je posunúť získané poznatky bližšie k predklinickému overeniu a k hľadaniu účinnejších možností liečby.

„Tohtoročné projekty opäť ukázali, že aj na slovenských vedeckých pracoviskách vzniká kvalitný a originálny výskum. Pri hodnotení projektov sme sa zamerali na vedeckú úroveň, originalitu a prínos nových poznatkov, ale aj na osobnosť vedkyne. Ocenené vedkyne riešia rozdielne témy, no všetky sú zamerané nielen na získanie poznatkov vo svojom obore, ale aj na ich neskoršie využitie v praxi,“ uviedla prof. RNDr. Ľubica Lacinová, DrSc., predsedníčka odbornej poroty SAV.

Výskum, ktorý pokračuje aj po ocenení

Pri vedeckých projektoch často trvá roky, kým sa prvé výsledky premenia na konkrétne využitie. Skúsenosti laureátok z predchádzajúcich ročníkov ukazujú, že podpora môže byť impulzom, ktorý umožní výskum ďalej rozvíjať.

Z ocenených projektov postupne vyrástli nové výskumné línie, medzinárodné spolupráce, patenty, prototypy či projekty smerujúce k praktickému využitiu. Laureátky sa posunuli k **vedeniu** vlastných tímov a grantov, akademickému rastu či mentoringu ďalšej generácie

vedcov. Pre viaceré bolo ocenenie dôležitým impulzom, umožnilo im financovať prvé experimenty alebo vybavenie, cestovať na odborné podujatia, na dvízať nové kontakty a zvýšilo ich profesijnú dôveryhodnosť aj sebavedomie. Niektoré dnes pripravujú patentovú ochranu, iné preniesli svoju výskumnú tému aj mimo laboratória, napríklad do vzdelávania verejnosti.

„Po desiatich rokoch už môžeme vidieť, že význam ocenenia nekončí večerom, keď ho vedkyňa prevezme. Sledujeme laureátky, ktoré dnes vedú vlastné tímy, získavajú ďalšie granty a posúvajú svoje výskumné témy bližšie k praxi. Zároveň však čísla ukazujú, že dôvod podporovať ženy vo vede nezmizol. Chceme, aby mali priestor robiť kvalitnú vedu a aby ich výsledky boli viditeľné aj mimo akademického prostredia,“ uviedla Ivona Karvinen, hovorkyňa programu pre Českú a Slovenskú republiku v spoločnosti L'Oréal.

Viditeľnejšie ženy vo vede, no bariéry zostávajú

Pri pohľade na poslednú dekádu hovoria samotné laureátky o posune. Ženy sú podľa nich vo vede viditeľnejšie, no stále existujú prekážky, ktoré ovplyvňujú ich vedeckú kariéru. Medzi pretrvávajúce problémy zaraďujú neisté financovanie, komplikovaný návrat po rodičovskej prestávke a nedostatok stabilných podmienok na dlhodobé budovanie vedeckej kariéry.

Program L'Oréal-UNESCO Pre ženy vo vede Slovensko sa realizuje v spolupráci so Slovenskou akadémiou vied (SAV), Slovenskou organizáciou pre výskumné a vývojové aktivity (SOVVA) a Slovenskou komisiou pre UNESCO.

Autor: Inzercia